

Uitgangspunten Astma/COPD-formularium Arnhem en omgeving

Dit formularium is een **voorkeurslijst** die bedoeld is voor nieuw in te stellen patiënten en uitdrukkelijk niet om reeds goed ingestelde patiënten te substitueren. Inhalatoren die naar tevredenheid worden gebruikt, kunnen worden gecontinueerd.

Afwijken van het formularium is een besluit van de zorgverlener waarbij het belang van de patiënt voorop staat.

Het formularium is niet bedoeld als preferentiebeleid. Een gefundeerde keuze voor een ander middel moet volledig vergoed worden door de zorgverzekeraar.

Onnodige handelingen, zoals machtigingen/schriftelijke motivatie (bijvoorbeeld aan zorgverzekeraar) moeten worden vermeden.

Dit formularium is opgesteld door en voor huisartsen, longartsen en apothekers in de regio Arnhem, op basis van de volgende uitgangspunten:

Keuze inhalator	Deze wordt bepaald door vaardigheden, coördinatievermogen, inhalatiekracht en levensstijl van de patiënt. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met gebruiksgemak (bijvoorbeeld zo min mogelijk handelingen), interne weerstand van de inhalator, het risico op bijwerkingen en kosten. Bij gelijkwaardige keuze heeft een poederinhalator de voorkeur. Een dosis aerosol is aanzienlijk meer belastend voor het milieu.
Uniformiteit	Een patiënt met meerdere inhalatoren wordt bij voorkeur behandeld met een uniform inhalatortype. Hiermee wordt verwarring zo veel mogelijk voorkomen tussen de verschillende devices en daarbij behorende inhalatietechniek. Uitgangspunt van het formularium is het afstemmen van inhalatoren.
Teller	Bij voorkeur heeft de inhalator een teller, zowel bij dosisaërosol als bij poederinhalator. Helaas beschikken de meeste dosisaërosolen niet over een teller. De CountAir kan een alternatief zijn wanneer er geen teller aanwezig is. Deze wordt niet vergoed.
Voorzetkamer	Geadviseerd wordt om dosisaerosol altijd te combineren met een voorzetkamer, waarbij de voorkeur uit gaat naar een Aerochamber of Vortex.
Multidose	Voorkeur voor multidose-poederinhalatoren in plaats van singledose in verband met het gebruiksgemak.
Combinatiepreparaat	Bij gebruik van meerdere inhalatoren kan een combinatiepreparaat gebruikt worden, waarmee therapietrouw en gebruiksgemak mogelijk worden bevorderd. Triple therapie heeft in de 1 ^e lijn geen plaats.
Inhalatie-instructie	Geef bij elke nieuwe inhalator een passende inhalatie-instructie en herhaal dit minimaal jaarlijks. Gebruik hiervoor de landelijke instructies van www.inhalatorgebruik.nl
Hoeveelheid	Bij herhaalrecepten levert de apotheek voor maximaal drie maanden.
Evalueren	Evalueer regelmatig het effect van de voorgeschreven inhalatiemedicatie. Gebruik hiervoor: TIP = Therapietrouw, Inhalatietechniek en Prikkel (luxerende factoren) volgens de CAHAG ¹ adviezen.

¹ COPD & Astma Huisartsen Advies Groep

COPD-FORMULARIUM Arnhem e.o. 2024

Keuze	Kortwerkend β 2 mimeticum (SABA)	Kortwerkend anticholinergicum (SAMA)	Langwerkend β 2 mimeticum (LABA)	Langwerkend anticholinergicum (LAMA)	LABA-LAMA	Overweeg ICS alleen bij ≥ 2 longaanvallen per jaar en evalueer jaarlijks	ICS	ICS-LABA	Triple Therapy
							Alleen voorschrijven door 2 ^e lijn		
Poeder	Salbutamol Novolizer 		Formoterol Novolizer 	Aclidinum Eklira Genuair 	Aclidinium/formoterol Duaklir Genuair 	Budesonide Novolizer 	Beclometason/Formoterol Foster Nexthaler 		
Dosis-aerosol + Voorzetkamer	Salbutamol pMDI (geen teller) 	Ipratropium pMDI (geen teller) 	Formoterol pMDI (geen teller) 		Glucopyrronium/Formoterol Bevespi (met teller) 	Budesonide pMDI (geen teller) 	Beclometason/Formoterol pMDI Foster (met teller) 	Trimbow lage dosering ICS (met teller) 	
Adem-gestuurd + Mist	Salbutamol Redihaler pMDI (met teller) 		Olodaterol Respimat Striverdi (met teller) 	Tiotropium Respimat Spiriva (met teller) 	Tiotropium/Olodaterol Respimat Spiolto (met teller) 				

Medicamenteuze behandeling van COPD

De medicamenteuze behandeling van COPD bestaat uit luchtwegverwijders.

Alleen bij 2 of meer longaanvallen per jaar is er een indicatie voor een inhalatie-steroïde. Zie verder het stappenplan uit de NHG standaard COPD.

Afkortingen: SABA = Short-Acting Beta Agonist; SAMA = Short-Acting Muscarinic Antagonist; LABA = Long- Acting Beta Agonist; LAMA = Long-Acting Muscarinic Antagonist; ICS = Inhalatie Cortico Steroid; pMDI = pressurized Metered Dose Inhaler

Astma-FORMULARIUM Arnhem e.o. 2024 voor ≥ 16 jaar

Keuze	Kortwerkend $\beta 2$ mimeticum (SABA)	ICS	ICS-LABA	Langwerkend $\beta 2$ mimeticum (LABA)	Langwerkend anticholinergicum (LAMA)
				Gebruik nooit langwerkende luchtwegverwijding zonder een ICS.	Gebruik LAMA alleen bij uitzondering, dit werkt bij astma duidelijk minder dan een LABA.
Poeder	Salbutamol Novolizer 	Budesonide Novolizer 	Beclometason /Formoterol Foster Nexthaler 	Formoterol Novolizer 	
Dosisaerosol + Voorzetkamer	Salbutamol pMDI (geen teller) 	Beclometason extrafijn pMDI Qvar (geen teller) 	Beclometason /Formoterol pMDI Foster (met teller) 	Formoterol pMDI (geen teller) 	
			Budesonide/Formoterol pMDI Symbicort (met teller) 		
Ademgestuurd + Mist					Tiotropium RespiMat Spiriva

Medicamenteuze behandeling van astma

De basis van de behandeling van astma bestaat uit ontstekingsremming met een inhalatie-steroïde. Bij voorkeur wordt dit in een combinatie preparaat met een langwerkend $\beta 2$ -mimeticum gebruikt. Zie verder het stappenplan in de NHG standaard astma bij volwassenen

Afkortingen: SABA = Short-Acting Beta Agonist; SAMA = Short-Acting Muscarinic Antagonist; LABA = Long- Acting Beta Agonist; LAMA = Long-Acting Muscarinic Antagonist; ICS = Inhalatie Cortico Steroid; pMDI = pressurized Metered Dose Inhaler